

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul IX — Nr. 396

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 31 decembrie 1997

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE		
221.	— Lege privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe	1-3
671.	— Decret pentru promulgarea Legii privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe.....	3
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
	Decizia nr. 718 din 29 decembrie 1997 referitoare la constituționalitatea unor prevederi ale Legii privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe.....	3-8

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. 1. — În temeiul art. 114 alin. (1) din Constituția României, Guvernul este abilitat ca, de la data intrării în vigoare a prezentei legi și până la reluarea lucrărilor Parlamentului în prima sesiune ordinară a anului 1998, să emită ordonanțe în următoarele domenii:

a) ratificarea unor acorduri internaționale privind credite externe acordate României și garantarea de către România a unor credite externe, inclusiv a unor amendamente la astfel de acorduri; ratificarea Acordului de împrumut dintre România, Banca Europeană de Investiții (B.E.I.) și Societatea Națională de Telecomunicații „Romtelecom” — S.A., în valoare de 40 milioane ECU, pentru finanțarea Proiectului de dezvoltare a sectorului de telecomunicații; ratificarea Acordului de împrumut dintre România, Banca

Europeană de Investiții (B.E.I.) și Regia Autonomă de Distribuție a Energiei Termice „Radet”, în valoare de 30 milioane ECU, pentru finanțarea Proiectului de reabilitare a sistemului de termoficare a municipiului București; ratificarea Acordului de împrumut dintre România și Fondul de Dezvoltare Socială a Consiliului Europei (F.D.S.C.E.), în valoare de 10 milioane ECU, pentru finanțarea Proiectului de reabilitare a sistemului de termoficare a municipiului București; ratificarea Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (B.I.R.D.), în valoare de 25,5 milioane dolari S.U.A., pentru finanțarea Proiectului de cadastru general și publicitate imobiliară; aprobarea plafonului de îndatorare publică externă pentru anul 1998; ratificarea participării României la

inițiativa europeană EUREKA, precum și la cooperarea europeană științifică și tehnică (COST); preluarea la datoria publică a unor pierderi din calamități și acordarea de despăgubiri producătorilor agricoli pentru suprafețele calamitate; preluarea la datoria publică a unor pierderi înregistrate de Agenția Națională a Produselor Agricole — R.A.; modificarea și completarea unor prevederi legale referitoare la impozitul pe profit, impozitul pe salarii, impunerea veniturilor realizate în România de persoane fizice și juridice nerezidente, taxa pe valoarea adăugată, accizele la produsele din import și din țară, precum și impozitul la țiteiul din producția internă și la gazele naturale; constituirea și utilizarea Fondului special de dezvoltare aflat la dispoziția Guvernului; reglementarea protecției tranzitorii a brevetelor de invenții, a protecției noilor soiuri de plante și a taxelor în domeniul protecției proprietății industriale; actualizarea unor taxe din domeniul audiovizualului; unele măsuri privind asigurarea facultativă pentru autovehiculele care deserveșc prefecturile; aprobarea statutului personalului vamal și reglementarea competențelor autorităților vamale pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, precum și a unor taxe pentru prestații vamale; aderarea României la organisme internaționale — Organizația Intraeuropeană a Administrației Fiscale; completarea reglementărilor privind autorizarea plății cotizațiilor la organizațiile internaționale la care România este parte;

b) politici de susținere financiară a producătorilor agricoli prin: constituirea Fondului pentru finanțarea agriculturii, modul de utilizare a Fondului național de protejare a producătorilor agricoli, instituirea sistemului de cupoane pentru agricultori în anul 1998; măsuri privind stabilizarea piețelor produselor agricole; susținerea veniturilor producătorilor agricoli prin: subvenționarea prețului de export pentru porumb, sprijin financiar pentru condiționarea și depozitarea porumbului din recolta 1997; formarea și dezvoltarea piețelor concurențiale; dezvoltarea sistemului de extensie și perfecționarea profesională a producătorilor din sectorul agroalimentar și înființarea Serviciului Național de Extensie și Consultanță; restructurarea persoanelor juridice din domeniul agricol; reorganizarea structurilor sanitar-veterinare, în vederea liberalizării activității sanitar-veterinare;

c) organizarea și funcționarea fondurilor cu capital de risc; măsuri pentru coordonarea strategiei și gestionarea fondurilor financiare privind dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii din domeniul industriei și comerțului;

d) reglementări în domeniul achizițiilor publice;

e) unele măsuri privind asigurările sociale, forța de muncă și șomajul, inclusiv politici salariale, precum și protecția pensionarilor I.O.V.R.; salarizarea personalului din sectorul bugetar;

f) protecția persoanelor cu handicap: înființarea comisiilor de expertiză medicală a persoanei cu handicap; înființarea și funcționarea atelierelor protejate pentru persoanele cu handicap;

g) reglementări privind: protecția patrimoniului cultural-național; organizarea și funcționarea bibliotecilor publice; regimul impozitelor și taxelor la unele activități culturale; scutirea de taxe și de accize la producția și comercializarea hârtiei și a altor materiale tipografice consumabile, destinate tipăririi cărților școlare, cărții în general, a publicațiilor culturale, ziarelor și revistelor;

h) reglementări în domeniul sponsorizării;

i) reglementări privind: organizarea și finanțarea activității de cercetare-dezvoltare și inovare; domeniul nuclear; sistemul național al calității, infrastructurile calității, precum și reglementări privind cabinetul demnitarului;

j) măsuri privind reforma în sectorul sanitar;

k) organizarea și desfășurarea activității de turism în România; constituirea Fondului național de dezvoltare și promovare a turismului; acoperirea și restituirea diferențelor de curs valutar pentru sumele în valută depuse de cetățenii români în contul Băncii Române de Comerț Exterior — S.A. potrivit legislației în vigoare, până la data de 31 decembrie 1989;

l) regimul contravențiilor silvice; administrarea pădurilor private; fondul de mediu, regimul deșeurilor și al substanțelor toxice; regimul taxelor și tarifelor pentru prestațiile în domeniul protecției mediului;

m) măsuri pentru aplicarea programului de reformă în domeniul educației naționale; crearea cadrului necesar privind baza materială a învățământului; măsuri de protecție socială a elevilor și studenților și măsuri de combatere a consumului de droguri;

n) reorganizarea regiilor autonome care administrează zonele libere, prin modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/1997 privind reorganizarea regiilor autonome; unele măsuri privind importul pieselor de schimb pentru aeronavele Societății Comerciale „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române — TAROM” — S.A.; instituirea regimului special pentru activitatea de transport maritim internațional; măsuri privind gestionarea de către Ministerul Transporturilor, în numele statului, a acțiunilor societăților comerciale înființate în anul 1997, prin reorganizarea regiilor autonome de sub autoritatea acestuia; modificarea și completarea Legii nr. 118/1996 privind constituirea și utilizarea Fondului special al drumurilor publice;

o) ratificarea Protocolului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova în domeniul transporturilor militare, semnat la București la 24 iulie 1997; acordarea de drepturi cu caracter reparatoriu unor veterani de război și foste cadre ale armatei; unele măsuri specifice pentru înprospătarea stocurilor de produse și materiale din rezervele de mobilizare ale armatei; exceptarea de la plata cotei de constituire a carburanților tip auto, destinați consumului tehnicii speciale militare din înzestrarea armatei, care nu folosește drumurile publice;

p) unele măsuri privind regimul străinilor în România; finanțarea importurilor de tehnică militară și a altor produse și servicii necesare Ministerului de Interne; domeniul ordinii publice și al circulației rutiere — activitatea de confecționare a plăcilor cu numere de înmatriculare pentru vehicule rutiere, în ateliere ale Inspectoratului General al Poliției; salarizarea și alte drepturi ale personalului militar și civil din Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Serviciul de Protecție și Pază;

r) acceptarea Protocolului 4 la Acordul general pentru comerțul cu servicii, adoptat la Geneva la 15 aprilie 1997, și a Listei de angajamente specifice ale României în domeniul telecomunicațiilor de bază, anexă la acest protocol; constituirea Fondului special al comunicațiilor;

s) finanțarea și din alte surse decât bugetul de stat a unor activități specifice de administrare a rezervelor de stat;

ș) ratificarea unor acorduri bilaterale pentru acordarea de asistență economică nerambursabilă României de către Uniunea Europeană și țările aparținând G-24; completarea cadrului instituțional pentru integrarea europeană;

t) măsuri de protecție a chiriașilor; modificarea și completarea Codului de procedură civilă, a dispozițiilor legale privind taxele judiciare de timbru, timbrul judiciar și taxele notariale de timbru, măsuri privind acordarea despăgubirilor civile;

ț) unele măsuri privind scoaterea din funcțiune a mijloacelor fixe uzate și neamortizate integral; constituirea Fondului special pentru îmbunătățirea mediului de muncă; u) dezvoltarea și utilizarea tehnologiilor informației.

Art. 2. — (1) În conformitate cu dispozițiile art. 114 alin. (3) din Constituție, până la reluarea lucrărilor Parlamentului în prima sesiune ordinară a anului 1998, ordonanțele emise de Guvern în temeiul art. 1 vor fi înaintate Parlamentului spre aprobare, potrivit procedurii legisla-

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 16 decembrie 1997, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ANDREI IOAN CHILIMAN

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 18 decembrie 1997, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI
RADU VASILE

București, 31 decembrie 1997.
Nr. 221.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**pentru promulgarea Legii privind abilitarea Guvernului
de a emite ordonanțe**

În temeiul art. 77 alin. (1) și al art. 99 alin. (1) din Constituția României,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe și se dispune publicarea ei în Monitorul Oficial al României.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
EMIL CONSTANTINESCU

București, 31 decembrie 1997.
Nr. 671.

D E C I Z I I A L E C U R Ț I I C O N S T I T U Ț I O N A L E

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

**D E C I Z I A Nr. 718
din 29 decembrie 1997**

**referitoare la constituționalitatea unor prevederi ale Legii
privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe**

Curtea Constituțională a fost sesizată la data de 22 decembrie 1997 de către 58 de deputați, respectiv de: Adrian Năstase, Acsinte Gaspar, Miron Tudor Mitrea, Marina Ionescu, Petru Bejinariu, Ion Honcescu, Neculai Grigoraș, Gheorghe Vîlceanu, Petru Șerban Mihăilescu, Traian Sabău, Romulus Neagu, Dumitru Popescu, Ion Munteanu, Florian Bercea, Viorica Afrăsinei, Gheorghe Romeo Leonard Cazan, Marin Cristea, Hildegard Puwak, Vasile Panteliuc, Alexandru Albu, Nicu Ioniță, Marțian Dan, Gheorghe Ana, Ion Pîrgaru, Ovidiu Șincai, Dumitru Buzatu, Gheorghe Ana, Ion Giurescu, Gabriel Bivolaru, Ionel

Marineci, Marian Ianculescu, Daniela Bartoș, Carmen Dumitriu, Victor Traian Mișu, Simion Darie, Mihai Hlinschi, Dan Nica, Radu Liviu Bara, Virgil Popa, Alexandru Stănescu, Vasile Stan, Mihai Nicolescu, Alexandru Lăpușan, Eugen Nicolicea, Marin Gheorghe, Romulus Ion Moncha, Mihai Ioan Popa, Gheorghe Ionescu, Gheorghe Oana, Ioan Bivolaru, Ecaterina Andronescu, Florian Serac, Vasile Candea, Matei-Agathon Dan, Niculae Napoleon Antonescu, Victor Neagu, Petre Naidin și Viorel Hrebenciuc, asupra neconstituționalității unor prevederi din Legea privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe.

(2) Ordonanțele depuse de Guvern potrivit alin. (1) vor fi dezbătute cu prioritate.

Art. 3. — În domeniile de abilitare prevăzute în prezenta lege, dacă au fost adoptate proiecte de lege sau propuneri legislative de către una dintre Camerele Parlamentului ori au fost elaborate și depuse rapoarte ale comisiilor permanente sesizate în fond, acestea vor fi avute în vedere de Guvern la emiterea ordonanțelor.

Marineci, Marian Ianculescu, Daniela Bartoș, Carmen Dumitriu, Victor Traian Mișu, Simion Darie, Mihai Hlinschi, Dan Nica, Radu Liviu Bara, Virgil Popa, Alexandru Stănescu, Vasile Stan, Mihai Nicolescu, Alexandru Lăpușan, Eugen Nicolicea, Marin Gheorghe, Romulus Ion Moncha, Mihai Ioan Popa, Gheorghe Ionescu, Gheorghe Oana, Ioan Bivolaru, Ecaterina Andronescu, Florian Serac, Vasile Candea, Matei-Agathon Dan, Niculae Napoleon Antonescu, Victor Neagu, Petre Naidin și Viorel Hrebenciuc, asupra neconstituționalității unor prevederi din Legea privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe.

Sesizarea constituie obiectul Dosarului nr. 580A/1997.

În considerațiile generale ale sesizării se susține că legea sus-menționată are ca obiect abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, în peste 100 de cazuri, de la data intrării ei în vigoare și până la reluarea lucrărilor Parlamentului în prima sesiune ordinară a anului 1998.

Autorii sesizării arată, în continuare, că instituția delegării legislative este consacrată în Constituția României care, în art. 114 alin. (1), prevede că Parlamentul poate adopta o lege specială de abilitare a Guvernului pentru a emite ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice.

De asemenea, se arată că solicitarea excesivă a delegării legislative are ca efect diminuarea rolului forului legislativ și, în final, nesocotirea voinței suverane a electoratului care a acordat votul reprezentanților săi, deputați și senatori.

Totodată, se arată că unele domenii în care urmează a se emite ordonanțe de către Guvern nu sunt suficient determinate prin raportare la dispozițiile art. 72 alin. (3) din Constituție.

Prin sesizare sunt criticate ca fiind neconstituționale dispoziții ale legii prin care a fost abilitat Guvernul să emită ordonanțe în domenii considerate ca făcând obiectul unor legi organice.

Aspectele de neconstituționalitate sesizate sunt:

a) dispozițiile art. 1 lit. a) referitoare la abilitarea Guvernului de a reglementa prin ordonanță „statutul personalului vamal“, întrucât acest personal făcând parte din categoria funcționarilor publici, statutul său nu poate fi reglementat decât prin lege organică, potrivit art. 72 alin. (3) lit. i) din Constituție;

b) prevederile art. 1 lit. e) prin care se abilitază Guvernul să emită ordonanțe pentru a reglementa „unele măsuri privind asigurările sociale, forța de muncă și șomajul ..., precum și protecția pensionarilor I.O.V.R.“, ca și prevederile art. 1 lit. m) prin care se abilitază Guvernul pentru a reglementa „măsuri de protecție socială a elevilor și studenților“, deoarece contravin dispozițiilor art. 72 alin. (3) lit. l) din Constituție, potrivit căreia regimul general privind raporturile de muncă, sindicatele și protecția socială poate constitui numai obiect al legii organice;

c) dispozițiile art. 1 lit. t) prin care se abilitază Guvernul pentru a modifica și completa, prin ordonanță, Codul de procedură civilă și a emite norme pentru a stabili „măsuri privind acordarea despăgubirilor civile“. Ca argument, autorii sesizării arată că, după adoptarea Constituției, modificarea Codului de procedură civilă s-a făcut prin Legea nr. 59/1993 și prin Legea nr. 65/1993, care au fost adoptate cu votul majorității membrilor fiecărei Camere, potrivit art. 74 alin. (1) din Constituție privitor la legile organice.

Printr-o altă sesizare, înregistrată la 23 decembrie 1997, formulată de un grup de 40 de senatori, respectiv de: Ion Iliescu, Ion Predescu, Octav Cozmâncă, Mihaela Rodica Stănoiu, Gheorghe Dumitrașcu, Oliviu Gherman, Virgil Popescu, Victor Apostolache, Nicolae Sersea, Doru Laurian Bădulescu, Ion Bold, Marcu Burtea, Doru Gaiță, Octavian Opreș, Virgil Popa, Ioan Avarvarei, Ștefan Viorel, Ilie Plătică Vidovici, Alexandru Radu Timofte, Gheorghe Avram, Marin Predilă, Mihai Petrescu, Ilie Aurel Constantin, Petre Ninosu, Nicolae Văcăroiu, Dan Mircea Popescu, Vasile Ion, Mihai Matetovici, Dumitru Badea, Nicolae Pătru, Haralambie Cotarcea, Ion Cărciumaru, Florea Preda, Gheorghe Bunduc, Ion Mînzină, Tambozi Justin, Fuior Victor, Vasile Dobrescu, Doru Ioan Tărăcilă și Constantin Sava, a fost sesizată Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea unor prevederi cuprinse, de asemenea, în Legea privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe.

Sesizarea formează obiectul Dosarului nr. 581A/1997.

Motivele invocate în sesizare sunt următoarele:

1. la Senat proiectul de lege a fost trimis Comisiei juridice, de numiri, disciplină și validări spre dezbateră în fond și pentru întocmirea raportului, spre a fi supus plenului, fără însă să fie sesizate comisiile permanente competente în vederea avizării, astfel „încât Comisia juridică a adoptat raportul de fond, fără avizele imperative prevăzute de Regulamentul Senatului, care are baze constituționale în art. 61 și 72 din Constituție“;

2. legea este neconstituțională, pentru că Guvernul a fost abilitat să emită ordonanțe în domenii ce fac obiectul legii organice și nu s-au precizat cu claritate domeniile în care se pot emite ordonanțe, contravenind în felul acesta dispozițiilor art. 144 alin. (1) și (2) din Constituție.

Aspectele de neconstituționalitate sunt următoarele:

a) dispozițiile art. 1 lit. a), prin care se abilitază Guvernul să reglementeze prin ordonanță „aprobarea statutului personalului vamal“, deoarece personalul vamal este format din funcționari publici al căror statut se stabilește prin lege organică, în conformitate cu art. 72 alin. (3) lit. i) din Constituție;

b) dispozițiile aceluiași text legal, referitoare la „asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală“, întrucât, conform prevederilor art. 72 alin. (3) lit. k) din Constituție, o asemenea reglementare ține de domeniul legii organice;

c) prevederile cu privire la ratificarea unor acorduri internaționale, pentru că nu poate să fie în competența aceluiași titular încheierea acordurilor internaționale, executarea, ratificarea și controlul executării lor;

d) dispozițiile art. 1 lit. b) referitoare la „înființarea Serviciului Național de Extensie și Consultanță, restructurarea persoanelor juridice din domeniul agricol, reorganizarea structurilor sanitar-veterinare, în vederea liberalizării activității sanitar-veterinare“, deoarece „toate aceste domenii sunt de competența legii organice“. Astfel, „serviciile naționale“ țin de structura „națională administrativă“, conform prevederilor art. 72 lit. d) și o) din Constituție, iar „restructurarea persoanelor juridice din domeniul agricol“ presupune „rezolvări de dispoziție privind dreptul de proprietate“, care „se fac numai prin lege organică, în conformitate cu art. 72 alin. (3) lit. k) din Constituție“, ca și organizarea unei profesii cum este cea sanitar-veterinară;

e) prevederile art. 1 lit. h), referitoare la „reglementări în domeniul sponsorizării“, sunt criticate, întrucât „sponsorizarea fiind o varietate modernă de donație“, reglementarea generală a regimului juridic căruia i se supun asemenea acte juridice speciale constituie domeniul al legii organice;

f) dispozițiile art. 1 lit. i), referitoare la abilitarea Guvernului în „domeniul nuclear, sistemul național al calității, infrastructurile calității, precum și reglementări privind cabinetul demnitarului“, pentru că domeniile enumerate pot fi reglementate numai prin legi organice.

Cu referire la „reglementări privind cabinetul demnitarului“, care vizează dreptul demnitarului de a-i destitui pe toți funcționarii aflați în funcție la numirea sa și de a-i numi în locul lor pe alții, se menționează că statutul funcționarului public poate fi reglementat numai prin lege organică, conform art. 72 lit. i) din Constituție;

g) art. 1 lit. m), prin care se abilitază Guvernul să emită ordonanțe privind „măsuri pentru aplicarea programului de reformă în domeniul educației naționale“, nu poate avea alt regim decât al legii organice, ținând seama că „educația națională este inseparabilă de învățământul național“;

h) prevederile art. 1 lit. p), referitoare la „unele măsuri privind regimul străinilor în România“, deoarece o reglementare privind drepturile omului și statutul juridic al unei categorii de persoane țin de domeniul legii organice;

i) dispozițiile art. 1 lit. t), referitoare la abilitarea Guvernului de a modifica și de a completa prin ordonanță

Codul de procedură civilă și de a reglementa „măsurile privind acordarea despăgubirilor civile“, întrucât „Codul de procedură civilă este o lege generală de bază, lege organică“, iar modificarea sa nu poate fi delegată Guvernului.

În temeiul art. 19 din Legea nr. 47/1992, republicată, s-au cerut puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Președintele Camerei Deputaților apreciază, în punctul său de vedere, că obiecțiile de neconstituționalitate formulate în cele două sesizări sunt neîntemeiate, arătând, în esență, următoarele:

1. susținerea că Legea pentru abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe a fost adoptată cu încălcarea prevederilor regulamentare este neîntemeiată, deoarece, potrivit art. 45 și 46 din Regulamentul Senatului, Biroul permanent a trimis proiectul de lege numai Comisiei juridice, fiindcă obiectul legii intră în competența exclusivă a acestei comisii, urmând să se pronunțe asupra constituționalității domeniilor în care este abilitat Guvernul;

2. sunt neîntemeiate și criticile privind neconstituționalitatea unor dispoziții prin care se susține că a fost abilitat Guvernul să emită ordonanțe în domenii care fac obiectul legilor organice, fiind astfel încălcate dispozițiile art. 114 alin. (1) din Constituție, și anume:

a) cu privire la criticile aduse dispozițiilor art. 1 lit. a), referitoare la aprobarea statutului personalului vamal, se apreciază că acestea sunt neîntemeiate, deoarece, potrivit Legii nr. 141/1997 privind Codul vamal al României, personalul vamal nu intră în categoria funcționarilor publici, nici nu este asimilat acestora, astfel că stabilirea statutului acestui personal nu intră sub incidența legii organice;

b) în ceea ce privește „asigurarea drepturilor de proprietate intelectuală“, aceste dispoziții nu intră sub incidența art. 72 alin. (3) lit. k) din Constituție, în sensul că nu este o reglementare ce privește regimul juridic general al proprietății, ci se referă la luarea unor măsuri organizatorice pentru apărarea acesteia;

c) este neîntemeiată și susținerea că dispozițiile art. 1 lit. a), referitoare la ratificarea unor acorduri internaționale prin ordonanță, întrucât aceasta se face printr-o lege ordinară și deci ea poate fi delegată Guvernului, cu condiția ca ordonanța de ratificare să fie supusă spre aprobare Parlamentului;

d) critica autorilor obiecției de neconstituționalitate, referitoare la dispozițiile art. 1 lit. b), este neîntemeiată, pentru că înființarea unui serviciu național se poate face prin lege ordinară, în măsura în care nu este vorba de o autoritate administrativă autonomă. Nici restructurarea persoanelor juridice din domeniul agricol nu intră în domeniul legilor organice și nu vine în contradicție cu dispozițiile art. 72 alin. (3) lit. k) din Constituție, pentru că restructurarea unei persoane juridice nu este echivalentă cu stabilirea regimului juridic general al proprietății. Cu privire la organizarea unei profesii, se susține că aceasta se face prin lege ordinară și, ca atare, ea poate face obiectul unei ordonanțe;

e) dispoziția cuprinsă la art. 1 lit. h), referitoare la reglementări în domeniul sponsorizării, este constituțională, întrucât reglementările în domeniul sponsorizării nu țin de regimul proprietății, care se reglementează prin lege organică, sponsorizarea fiind un contract bilateral și consensual;

f) prevederile art. 1 lit. i), referitoare la domeniul nuclear, și cele referitoare la cabinetul demnitarului sunt constituționale, deoarece domeniul nuclear nu face parte din materiile ce se reglementează prin lege organică, iar cât privește cabinetul demnitarului, materia reglementării nu o formează statutul personalului acestuia, ci organizarea cabinetului;

g) sunt, de asemenea, constituționale și dispozițiile art. 1 lit. m), întrucât măsurile pentru aplicarea programului de reformă în domeniul educației naționale se reglementează în conformitate cu prevederile legii învățământului și

nu fac obiectul unei legi organice, potrivit art. 72 alin. (3) lit. m) din Constituție;

h) nici criticile vizând dispozițiile art. 1 lit. p), referitoare la regimul străinilor în România, nu sunt întemeiate, pentru că acestea nu vin în contradicție cu prevederile art. 114 alin. (2) din Constituție. Nici o dispoziție constituțională nu introduce regimul străinilor în domeniul legilor organice. Regimul străinilor privește drepturile pe care le au străinii și apatrizii într-un stat în raport cu cetățenii acestuia;

i) dispozițiile art. 1 lit. t), referitoare la modificarea și completarea Codului de procedură civilă și stabilirea unor măsuri privind acordarea despăgubirilor civile, pe calea ordonanței, nu sunt neconstituționale, deoarece această lege nu intră în categoria celor organice, nefiind prevăzute în art. 72 alin. (3) din Constituție sau în alte texte constituționale. Susținerea că Legea nr. 59/1993 și Legea nr. 65/1993 au fost adoptate ca legi organice, potrivit art. 74 alin. (1) din Constituție, nu are relevanță, deoarece prin aceste legi s-a intervenit în materia contenciosului administrativ și a Curtii de Conturi, rezervată domeniului legii organice de art. 72 alin. (3) lit. j) și k) din Constituție.

În punctul de vedere al președintelui Senatului se apreciază că sesizările grupului de deputați și ale grupului de senatori sunt neîntemeiate, pentru următoarele motive:

1. solicitarea delegării legislative a fost făcută în temeiul art. 114 din Constituție, fără să se încalce dispozițiile constituționale ale art. 58 alin. (1) din legea fundamentală, potrivit căror Parlamentul este unica autoritate legiuitoare. Domeniile pentru care s-a solicitat delegarea legislativă reprezintă priorități legislative ale Guvernului;

2. cu privire la nerespectarea obligației reglementare de a fi fost sesizate comisiile permanente competente, pentru avizarea proiectului de lege, se arată că această obligație îi revine Biroului permanent al Senatului, care însă a considerat că, dată fiind urgența proiectului de lege, aceste avize ar fi determinat prelungirea adoptării legii de abilitare;

3. în ceea ce privește criticile de neconstituționalitate aduse dispozițiilor legale care se pretinde că încalcă prevederile art. 114 alin. (1) și (2) din Constituție, se apreciază că precizările sunt suficient de clare cu privire la domeniile pentru care Guvernul a solicitat abilitarea de a emite ordonanțe.

Chiar dacă unele domenii în care urmează să se emită ordonanțe „sunt exprimate printr-o formulare foarte generală“, nu se creează prezumția că se va intra într-un domeniu rezervat legii organice, întrucât se consideră că Guvernul a avut în vedere respectarea strictă a Constituției;

4. referitor la critica potrivit căreia nu poate fi delegată Guvernului ratificarea unor acorduri internaționale, se arată că, în temeiul prevederilor art. 4 din Legea nr. 4/1991 privind încheierea și ratificarea tratatelor, înțelegerile internaționale de importanță excepțională, cum ar fi colaborarea politică și militară, regimul politic și teritorial al statului, drepturile și libertățile cetățenești etc. urmează să fie supuse, în toate cazurile, ratificării Parlamentului. Rezultă cu claritate, din domeniile enumerate la art. 1 lit. a) din lege, că se au în vedere acordurile, iar nu tratatele internaționale semnate în numele României.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că sesizarea formulată de grupul celor 40 de senatori, cu privire la neconstituționalitatea Legii de abilitare a Guvernului de a emite ordonanțe, este nefondată, în esență, pentru următoarele motive:

1. prima critică adusă legii, în sensul că a fost adoptată fără avizele de specialitate ale comisiilor Senatului, nu poate fi reținută, deoarece controlul exercitat de Curtea Constituțională asupra legilor poate avea loc numai în raport cu prevederile constituționale, iar nu în funcție de dispozițiile Regulamentului Senatului, textele art. 61 și 72

din Constituție, invocate în susținerea sesizării, neavând nici o legătură cu avizele comisiilor de specialitate;

2. în ceea ce privește faptul că legea atacată reglementează domeniul rezervat legilor organice, se susține că „în sistemul nostru constituțional nu pot fi considerate legi organice decât legile prevăzute ca atare prin textele Constituției”, în acest sens fiind concludente prevederile constituționale ale art. 72 alin. (3) lit. a) — r).

Astfel, referitor la art. 1 lit. a) din lege, prin care se reglementează statutul personalului vamal, se apreciază că acesta este un statut profesional ce „nu poate duce la extinderea aplicării art. 72 alin. (3) lit. r) din legea fundamentală”.

Cu privire la „asigurarea respectării dreptului de proprietate intelectuală”, se afirmă că această reglementare nu se referă la „regimul juridic general al proprietății”, prevăzut în art. 72 alin. (3) lit. k) din Constituție.

În legătură cu „ratificarea unor acorduri internaționale”, se arată că „nici un text al Constituției nu prevede că ratificarea acordului ar fi de domeniul legilor organice”, astfel că, datorită delegării legislative, Guvernul, prin ordonanțe, poate să ratifice acorduri internaționale.

Cât privește art. 1 lit. b) din lege, prin care se reglementează „înființarea Serviciului Național de Extensie și Consultanță, restructurarea persoanelor juridice din domeniul agricol, reorganizarea structurilor sanitar-veterinare, în vederea liberalizării activităților sanitar-veterinare”, se consideră că nu intră sub incidența art. 72 alin. (3) din Constituție, care vizează cu totul alte domenii, și anume: organizarea Guvernului și a Consiliului Suprem de Apărare a Țării, organizarea administrației locale și a teritoriului, precum și regimul general privind autonomia locală.

De asemenea, se afirmă că nici reglementările cuprinse în lege la art. 1 lit. h) și i) privind „domeniul sponsorizării” și, respectiv, „domeniul nuclear și cele privind cabinetul demnitarului” nu pot fi considerate neconstituționale, întrucât „nu încalcă condițiile prevăzute la art. 114 din Constituție”.

Cu privire la art. 1 lit. m), referitor la „măsuri pentru aplicarea programului de reformă în domeniul educației naționale”, se arată că textul nu are în vedere „organizarea generală a învățământului”, iar Parlamentul, atunci când adoptă legea de abilitare, apreciază „asupra definirii domeniilor pentru care se dă delegare legislativă” în temeiul art. 114 din Constituție. Acest fapt nu poate fi considerat că intră în sfera controlului de constituționalitate exercitat de Curte.

În legătură cu „unele măsuri privind regimul străinilor în România”, reglementate prin art. 1 lit. p) din lege, se arată că regimul străinilor nu este rezervat domeniului legii organice.

Nici art. 1 lit. t), referitor la „modificarea și completarea Codului de procedură civilă... măsuri privind acordarea despăgubirilor civile”, nu contravine vreunei norme constituționale, deoarece, potrivit art. 72 alin. (3) lit. k) din Constituție, prin lege organică se reglementează numai „regimul juridic general al proprietății și al moștenirii”, iar conform art. 125 alin. (3) din Constituție, competența și procedura de judecată sunt stabilite prin lege, deci nu prin lege organică.

Cu privire la sesizarea grupului de deputați, în punctul de vedere al Guvernului se arată că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât, potrivit Constituției, domeniile rezervate legii organice sunt expres prevăzute, astfel încât abilitarea acordată Guvernului de a emite ordonanțe nu poate fi exercitată decât cu respectarea strictă a prevederilor constituționale.

În acest sens se apreciază că statutul personalului vamal este un statut profesional, măsurile privind protecția socială nu sunt contrare regimului general prevăzut de

art. 73 alin. (3) lit. l) din Constituție, abilitarea pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă se întemeiază pe prevederile art. 125 alin. (3) din Constituție, potrivit cărora competența și procedura de judecată sunt stabilite prin lege, deci nu prin lege organică, iar măsurile referitoare la despăgubirile civile nu contravin regimului general al proprietății și al moștenirii, care este de domeniul legii organice.

Întrucât ambele obiecții privesc aceeași lege și, în esență, au un conținut asemănător, Curtea dispune conexarea celor două dosare.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

având în vedere obiecțiile de neconstituționalitate cu care a fost sesizată, punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și al Guvernului, raportul judecătorului-raportor, prevederile Legii privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, ce fac obiectul sesizărilor, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, republicată, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă să soluționeze obiecțiile de neconstituționalitate care au fost formulate cu respectarea prevederilor art. 144 lit. a) din Constituție și ale art. 17 și următoarele din Legea nr. 47/1992.

În ambele sesizări se invocă, în esență, motive de neconstituționalitate, întemeiate pe art. 114 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia Parlamentul nu poate abilita Guvernul să emită ordonanțe în domeniul legilor organice.

Domeniile rezervate legilor organice își găsesc enumerarea limitativă și expresă în textul Constituției, iar intervenția Curții Constituționale în cercetarea constituționalității legilor de abilitare este de natură să asigure ca delegarea legislativă să nu aducă atingere limitei instituite de prevederile art. 114 alin. (1) din legea fundamentală.

În același timp, controlul de constituționalitate nu dispune, între componentele sale, și de posibilitatea de a extinde limitele lui dincolo de stricta observare a textelor constituționale, așa cum sunt ele formulate în legea fundamentală, nefiind în măsură a-și întemeia cenzura pe simple eventualități.

În lumina celor de mai sus, criticile formulate prin cele două sesizări urmează a fi examinate sub un dublu aspect: în ce măsură formulările cuprinse în legea de abilitare dau expresie unei încălcări a textelor constituționale invocate și dacă prevederile legii criticate apar autorilor sesizărilor ca înfrângând legea fundamentală, doar prin prisma unor viitoare și ipotetice dispoziții ale ordonanțelor ce se vor emite și care ar căpăta un conținut propriu legilor organice, devenind prin aceasta neconstituționale.

Cât privește al doilea aspect, este, desigur, de domeniul evidenței faptul că o ordonanță, în măsura în care depășește, pe orice cale, limitele impuse de Constituție, ea contravine acesteia și urmează să îi fie aplicate, pe căile înscrise în Constituție, rigorile ce se impun, inclusiv în procedura jurisdicțională, în fața Curții Constituționale. De aceea, chiar dacă unele domenii din legea de abilitare nu sunt suficiente de riguros precizate, astfel cum în mod constant s-a statuat în jurisprudența Curții, Guvernul este obligat, când emite o ordonanță pe baza unei legi de abilitare, să respecte cu strictețe domeniile rezervate legii organice, deși o asemenea circumstanțiere nu rezultă în mod expres din legea de abilitare.

În mod concret, criticile cuprinse în cele două sesizări coincid într-o oarecare măsură, fiind comune amândurora, dar fiecare sesizare conține și critici proprii.

În prima categorie sunt expuse obiecțiile următoare:

a) la art. 1 lit. a) din lege este prevăzută posibilitatea aprobării prin ordonanță a statutului personalului vamal; autorii sesizărilor susțin că această competență este contrară art. 72 alin. (3) lit. i) din Constituție, potrivit căruia

statutul funcționarilor publici se reglementează prin lege organică.

Dispoziția constituțională sus-menționată privește însă aprobarea unui statut-cadru, aplicabil tuturor funcționarilor publici indiferent de diversitatea firească a specificului fiecărei categorii de funcționari. Evident că dispoziția criticată din legea de abilitare are în vedere însă particularitățile regimului juridic al funcționarilor vamali, derivând din specificul activității lor, și nicidecum reguli comune tuturor categoriilor de funcționari publici, care nu pot fi adoptate decât prin lege organică, potrivit art. 72 alin. (3) lit. i) din Constituție.

De aceea, reglementările specifice regimului unor categorii de funcționari, în concordanță cu reglementările-cadru, nu sunt de domeniul legii organice.

Desigur, ar fi fost potrivit adoptarea mai întâi a statutului funcționarului public, conținând reglementări-cadru, comune tuturor categoriilor de funcționari, și numai după aceea să se adopte reglementări specifice pentru anumite categorii de funcționari, cu respectarea cadrului general prestabilit. Aceasta este însă o problemă de politică legislativă și nu de constituționalitate. În același timp însă, în exercitarea delegării legislative ce i-a fost acordată de Parlament, Guvernul nu este abilitat să instituie reguli care, prin natura lor, sunt de domeniul statutului-cadru, general pentru toți funcționarii publici, respectând astfel limitele constituționale ale abilitării;

b) la art. 1 lit. t) se prevede abilitarea Guvernului de a completa și modifica Codul de procedură civilă și de a stabili măsuri privind acordarea despăgubirilor civile, susținându-se de către autorii sesizării că, întrucât legile anterioare de modificare a acestui Cod au fost adoptate cu majoritatea prevăzută de Constituție pentru legile organice, delegarea ar fi neconstituțională.

Dar din cuprinsul prevederilor art. 72 alin. (3) din Constituție și al celorlalte dispoziții constituționale nu rezultă că reglementările relative la procedura civilă, în ansamblul lor, fac parte din domeniul legilor organice; fără îndoială, în conținutul unor asemenea reglementări pot exista și norme de domeniul legii organice, care atrag deci adoptarea lor cu majoritatea prevăzută de Constituție pentru astfel de legi. Aceasta însă nu înseamnă transformarea tuturor dispozițiilor Codului de procedură civilă în prevederi de natura legii organice, deoarece astfel s-ar ajunge, practic, la completarea Constituției, care reglementează expres și limitativ domeniile rezervate acestei categorii de legi, între care nu figurează dispoziții legale privind procedura civilă.

În afara acestor obiecții comune, în sesizarea grupului de deputați se susține că prevederile cuprinse în art. 1 lit. e) din legea de abilitare, potrivit cărora Guvernul poate adopta „...unele măsuri privind asigurările sociale, forța de muncă și șomajul..., precum și protecția pensionarilor I.O.V.R.“, și în art. 1 lit. m), referitoare la „măsuri de protecție socială a elevilor și studenților“, sunt neconstituționale. În opinia autorilor sesizării, astfel de măsuri sunt de domeniul legii organice, potrivit art. 72 alin. (3) lit. l) din Constituție, conform căruia regimul general privind protecția socială se reglementează prin lege organică.

Se constată însă că textele criticate din legea de abilitare nu privesc nicidecum regimul general al protecției sociale, ci numai luarea unor măsuri specifice de protecție, având deci un caracter particular pentru anumite categorii sociale defavorizate.

De asemenea, în sesizarea grupului de senatori se mai susțin următoarele:

a) prin art. 1 lit. a) din lege Guvernul a fost abilitat să reglementeze competențele autorităților vamale pentru asigurarea respectării dreptului de proprietate intelectuală. În sesizare se apreciază că orice reglementare referitoare la

dreptul de proprietate este de domeniul legii organice, conform art. 72 alin. (3) lit. k) din Constituție, care se referă la regimul general al proprietății.

Curtea reține însă că, din însuși conținutul normei constituționale, rezultă că domeniul rezervat legii organice se referă exclusiv la regimul general al proprietății, nu și la aspecte de ordin particular, legate de respectarea acestui drept de către autoritățile vamale;

b) prin art. 1 lit. a) din lege Guvernul este împuternicit să ratifice acorduri internaționale, menționate în cuprinsul acestei prevederi; se susține, de către autorii sesizării, că prevederea ar fi neconstituțională, întrucât ratificarea acestor acorduri este de competența exclusivă a Parlamentului și nu poate fi delegată.

Potrivit art. 114 alin. (3) din Constituție, dacă legea de abilitare o cere, ordonanțele se supun aprobării Parlamentului; or, potrivit art. 2 din legea de abilitare, criticată prin sesizare, toate ordonanțele emise de Guvern în temeiul acestei legi se supun aprobării Parlamentului până la reluarea lucrărilor acestuia în prima sesiune ordinară din anul 1998.

De altfel, în sensul constituționalității abilitării Guvernului de a ratifica acorduri internaționale, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 43 din 8 iulie 1993, reținând că această abilitare „...privește exclusiv acorduri financiar-bancare urgente, nu ratificarea de tratate internaționale încheiate, în numele României, de Președintele țării. Cu referire la aceste acorduri, potrivit art. 72 din Constituție, ele nu fac parte din categoria legilor organice, astfel încât, aprobarea lor făcându-se printr-o lege ordinară, implicit delegarea legislativă este constituțională, fiind conformă art. 114 alin. (1) din Constituție“;

c) prin art. 1 lit. b) din lege Guvernul a fost abilitat să înființeze Serviciul Național de Extensie și Consultanță, să restructureze persoanele juridice din domeniul agricol și să reorganizeze structurile sanitar-veterinare. În sesizare se susține că serviciile naționale fac parte din structurile naționale administrative, care n-ar putea fi reglementate decât prin lege organică, în temeiul art. 72 alin. (3) lit. d) din Constituție, care privește organizarea Guvernului și a Consiliului Suprem de Apărare a Țării, precum și al prevederilor art. 72 alin. (3) lit. o) din legea fundamentală, care se referă la organizarea administrației locale, a teritoriului și la regimul general privind autonomia locală.

Nu rezultă însă că un astfel de serviciu ar face parte din structurile naționale administrative prevăzute în dispozițiile constituționale sus-menționate, iar reglementarea înființării acestui serviciu nu este un domeniu rezervat legii organice, potrivit Constituției.

În ceea ce privește restructurarea persoanelor juridice din domeniul agricol, se susține că astfel de dispoziții privind dreptul de proprietate se pot edicta numai prin lege organică, potrivit art. 72 alin. (3) lit. k) din Constituție, întrucât acest fapt ar implica reconstituirea unor drepturi cuvenite foștilor proprietari. Or, o asemenea reglementare nu este de domeniul regimului general al proprietății, așa cum prevede textul constituțional precitat, iar drepturile foștilor proprietari fac obiectul Legii nr. 18/1991, recent modificată și completată prin Legea nr. 169 din 28 octombrie 1997.

În legătură cu organizarea profesiei sanitar-veterinare, se arată că reglementarea acesteia se poate face numai prin lege, dar este de reținut că acest fapt nu exclude delegarea legislativă. Nici autorii sesizării nu susțin că domeniul respectiv de reglementare este de natura legii organice;

d) prin art. 1 lit. h) Guvernul a fost abilitat pentru a edicta reglementări în domeniul sponsorizării, ceea ce în opinia autorilor sesizării este neconstituțional, pentru că „sponsorizarea este o formă modernă de donație“ și deci ar face parte din regimul general al dreptului de proprietate (art. 72 alin. (3) lit. k) din Constituție).

Această susținere nu poate fi reținută, deoarece textul constituțional sus-menționat are în vedere numai regimul general al proprietății, nu și unele modalități de realizare a acestui drept, cum este și contractul de sponsorizare;

e) prin art. 1 lit. i) din lege Guvernul este abilitat să adopte ordonanțe în domeniul nuclear și privind cabinetul demnitarului; autorii sesizării susțin că, datorită importanței domeniului nuclear, acesta este de resortul reglementării prin lege organică; nu se invocă însă nici un text constituțional care ar fi încălcat prin dispoziția criticată. În ceea ce privește cabinetul demnitarului, se arată că scopul urmărit ar fi acela de a da posibilitatea destituirii din funcție a salariaților aflați în structura cabinetelor demnitarilor, contravenindu-se astfel art. 72 alin. (3) lit. i) din Constituție, care se referă la statutul funcționarului public.

Constituirea unor structuri administrative interne — cum sunt aceste cabinete — nu este un domeniu rezervat legii organice, astfel încât obiecția nu poate fi reținută, din textul criticat nereieșind și faptul că obiectul viitoarei reglementări prin ordonanță ar privi și condiția juridică a salariaților încadrați la aceste cabinete;

f) prin art. 1 lit. m) Guvernul a fost împuternicit să ia măsuri pentru aplicarea programului de reformă în domeniul educației naționale, care, în opinia autorilor sesizării, este, de asemenea, de domeniul legii organice, în temeiul art. 72 alin. (3) lit. m) din Constituție, care se referă la organizarea generală a învățământului.

Ținând seama că, potrivit art. 114 alin. (1) din Constituție, abilitarea Guvernului nu poate să aibă ca obiect domenii ce sunt de resortul unei legi organice, rezultă că delegarea legislativă în discuție, relativă la aplicarea programului de reformă în domeniul educației naționale, poate privi numai alte aspecte decât cele referitoare la organizarea generală a învățământului, care, potrivit art. 72 alin. (3) lit. m) din Constituție, se reglementează numai prin lege organică.

Având în vedere considerentele expuse, prevederile art. 72 alin. (3), ale art. 74 alin. (1) și ale art. 144 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 13 alin. (1) lit. A.a), ale art. 17, ale art. 18, ale art. 19 alin. (1) și ale art. 20 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi, în ceea ce privește abilitarea Guvernului de a reglementa prin ordonanță modificarea și completarea Codului de procedură civilă, și cu unanimitate de voturi, în ceea ce privește celelalte prevederi ale legii de abilitare,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Constată că prevederile Legii privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, adoptată de Camera Deputaților în ședința din 16 decembrie 1997 și de Senat în ședința din 18 decembrie 1997, ce fac obiectul sesizărilor înaintate Curții Constituționale, sunt constituționale.

Decizia se comunică Președintelui României.

Dezbaterea a avut loc la data de 29 decembrie 1997 și la ea au participat: Ioan Muraru, președinte, Costică Bulai, Mihai Constantinescu, Nicolae Popa, Lucian Stângu, Florin Bucur Vasilescu, Romul Petru Vonica și Victor Dan Zlătescu, judecători.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent șef,
Claudia Miu

**Cu acest număr se încheie Monitorul Oficial al României,
Partea I, pe anul 1997.**

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 668.55.58 și 335.01.11/4028.